

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายแรงงานวิชาชีพจากการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน: ศึกษากรณีตามข้อตกลงยอมรับร่วมคุณสมบัตินักวิชาชีพของอาเซียน (MRAs)
ชื่อผู้เขียน	ณัฐภัทร รัตนชีวกุล
อาจารย์ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์ ดร. ชีระ ศรีธรรมรักษ์
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2557

บทคัดย่อ

ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ประกาศเจตนารมณ์ของทั้ง 10 ประเทศสมาชิกอาเซียน ตามกฎบัตรอาเซียน (The ASEAN Charter) ที่กำหนดให้ประชาคมอาเซียนประกอบด้วยความร่วมมือภายใต้ 3 ประชาคม หนึ่งในนั้นคือ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยมีความมุ่งประสงค์ประการที่สำคัญซึ่งถูกกล่าวไว้ใน ข้อ 1 แห่งกฎบัตรอาเซียน คือ “เพื่อสร้างตลาดและฐานการผลิตเดียวที่มีเสถียรภาพ เกิดการรวมตัวทางเศรษฐกิจซึ่งมีการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการเคลื่อนย้ายอย่างเสรีของสินค้า บริการ และการลงทุน การเคลื่อนย้ายที่ได้รับความสะดวกของนักธุรกิจ ผู้ประกอบวิชาชีพ ผู้มีความสามารถพิเศษและแรงงาน และการเคลื่อนย้ายอย่างเสรีของเงินทุน” และเพื่อให้วัตถุประสงค์ดังกล่าวสัมฤทธิ์ผล กฎบัตรอาเซียนยังกำหนดพันธกรณีให้รัฐสมาชิกซึ่งรวมถึงประเทศไทยจำเป็นต้อง “มีมาตรการที่จำเป็นทุกประการอันรวมถึงการออกกฎหมายภายในที่เหมาะสม เพื่ออนุวัติบทบัญญัติของกฎบัตรนี้ อย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อปฏิบัติตามพันธกรณีทั้งหมดของรัฐสมาชิก”

บทบัญญัติดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงการยอมรับตรงกันว่า ประชาคมสมาชิกของประชาคมจำเป็นต้องให้ความใส่ใจกับแรงงานวิชาชีพ 8 วิชาชีพ ได้แก่ วิศวกร แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล สถาปนิก นักสำรวจ นักบัญชี และการท่องเที่ยว ตามข้อตกลงยอมรับร่วมคุณสมบัตินักวิชาชีพแห่งอาเซียน (MARs) ที่เคลื่อนย้ายระหว่างประเทศสมาชิกในฐานะของปัจจัยทางเศรษฐกิจ เพื่อไม่ให้เกิดอุปสรรคต่อการเป็นฐานการผลิตเดียวของภูมิภาค โดยการจัดการหรือการมุ่งคุ้มครองแรงงานข้ามชาติดังกล่าวย่อมต้องเป็นไปตามกรอบแห่งกฎหมาย จากการเปิดให้มีการเคลื่อนย้ายแรงงานวิชาชีพดังกล่าวได้ก่อให้เกิดผลกระทบที่จะตามมา คือ แรงงานฝีมือที่ประเทศไทยได้ทำข้อตกลงยอมรับร่วมใน 8 สาขาวิชาชีพนี้ อาจจะถูกแย่งงานหรือลดบทบาทในการทำงานลงเพราะการเข้ามาทดแทนของแรงงานในประเทศอาเซียนที่มีค่าตอบแทนที่ต่ำกว่าในประเทศไทย และก่อให้เกิดการ

ขาดแคลนบุคลากรในบางสาขาวิชาชีพของประเทศไทยได้ เพราะอาจจะมี การเคลื่อนย้ายออกไปทำงานในต่างประเทศจำนวนมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเรื่องข้อจำกัดของการประกอบวิชาชีพของชาวต่างด้าวตามกฎหมายไทยไม่สอดคล้องกับคุณสมบัติวิชาชีพเสรีตามข้อตกลงยอมรับร่วมในคุณสมบัตินักวิชาชีพของอาเซียน ปัญหาเรื่องความขัดแย้งของมาตรการทางกฎหมายในการเปิดเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างกฎหมายคนเข้าเมือง กับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการลงทุน ปัญหาเรื่องระยะเวลาและการกำหนดจำนวนของแรงงานวิชาชีพที่จะเข้ามาทำงานในประเทศไทย ปัญหาเรื่องระยะเวลาและการกำหนดจำนวนของแรงงานวิชาชีพที่จะเข้ามาทำงานในประเทศไทย และปัญหาการกำหนดนิยามในการคุ้มครองแรงงาน และมาตรฐานวิชาชีพแรงงานตามกฎหมายแรงงานไทย

จากประเด็นปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้เขียนเห็นว่าหากได้มีปรับปรุงมาตรการทางกฎหมาย ที่เกี่ยวกับด้านแรงงานของประเทศไทยให้ชัดเจนและแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายให้สอดคล้องกับข้อตกลงตามปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียน จะทำให้เกิดความเป็นธรรมกับแรงงานในภูมิภาคดังกล่าว ประเทศไทยในฐานะเป็นประเทศสมาชิกอาเซียนจะต้องปรับตัวในทุกภาคส่วน เพื่อรองรับกับปัญหาที่จะเกิดขึ้น โดยทุกภาคส่วนต่างให้ความสำคัญในการเตรียมการรับมือกับการเคลื่อนย้ายของแรงงานวิชาชีพอย่างเสรีสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นในเชิงนโยบายหรือแก้ไขปรับปรุงกฎระเบียบ ข้อกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและมีพันธกิจที่จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามที่ไทยได้ร่วมลงนามไว้แล้ว

Thesis Title	Legal problems about the mobility of professions due to the establishment of ASEAN Economic Community: Case Study of ASEAN Mutual Recognition Arrangement (MRAs)
Author	Nathapat Rattanacheevakul
Thesis Advisor	Professor Dr. Thira Srithamaraks
Department	Law
Academic Year	2014

ABSTRACT

ASEAN Community has announced the intention in accordance with ASEAN Charter which states that ASEAN Community should consist of the cooperation under the three communities, and one of these is ASEAN Economic Community. The purpose is mentioned in Article 1 of the ASEAN Charter that “To create a single market and production base which is stable, prosperous, highly competitive and economically integrated with effective facilitation for trade and investment in which there is free flow of goods, services and investment; facilitated movement of business persons, professionals, talents and labour; and free flow of capital”. In order to achieve the goal, the ASEAN Charter still indicates the obligations for all member states including Thailand to “have all necessary measures and enforce proper domestic law to implement this charter effectively and fulfill the obligations among all member states.”

The study found that this provision showed the mutual recognition that all member countries of the community must pay attention to 8 professional workforces: engineering services, medical services, dental services, nursing services, architectural services, surveying qualification, accountancy services and hotel services and tourism. This is to conform to the ASEAN Mutual Recognition Arrangement (MRAs) on the mobility of professions as one of the economic factors to prevent the impediment to the establishment of a single production base of the region. The management or protection of migrant labour should be operated within the legal framework. However, the mobility of professional workforce causes many effects. Firstly, skilled workers of the 8 professional workforces agreed by the MRAs can be superseded or reduced the role of work by the replacement of lower cost labour from others ASEAN member countries. Moreover,

shortage in professional workers of certain fields in Thailand can occur because more people move to work in other countries. There will also be problems about Thai legal restrictions of professions for foreigners which collide with the qualification of profession stated in the MRAs. Furthermore, it may lead to conflicts in legal measures of free labour mobility between immigration law and laws related to investment promotion. The problems also include time period and quantity of professional workers wishing to work in Thailand, definition of labour protection and professional standard under Thai labour law.

From the above issues, I see that an amendment to Thai legal measures related to labour to make them clearer and consistent with the Declaration of ASEAN Concord will result in fairness of workforce in the region. Thailand, as one of the ASEAN member states, should adapt all sectors to be able to cope with the forthcoming problems. Every sector should focus on preparing to handle free mobility of professional workers in ASEAN Community in all areas including policies or amend relevant legislations; we must follow the obligation which our country has signed with other member states.